

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Reactie op "kritisch sociologisch onderzoek" Het college theoretische sociologie

Leers, K.

Citation

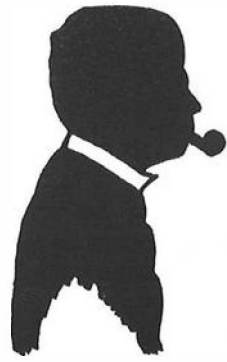
Leers, K. (1989). Reactie op "kritisch sociologisch onderzoek": Het college theoretische sociologie. *Bestuurskundige Berichten*, 4(3), 11-12. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233209>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233209>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

COLUMN

Er zit mij al enige tijd iets dwars, waarover ik met U van gedachte wil wisselen. Laat ik U de aanleiding tot mijn probleem geven. Onlangs ben ik bij de oratie van de nieuwe hoogleraar Bestuurskunde In 't Veld in Rotterdam geweest.

Tijdens het luisteren naar zijn verhaal is bij mij de gedachte opgekomen: "Er zit iets fundamenteels fout". Het is overigens misschien verstandig allereerst uit te leggen waarom ik deze plechtigheid heb bezocht.

In de eerste plaats ben ik overtuigd dat de Rotterdams/Leidse samenwerking op het Bestuurskunde-terrein serieus genomen moet worden. De komst van een nieuwe hoogleraar kan daarbij het beste worden vergeleken met de aankoop van een voetbalvedette. Ook daar stromen de supporters af op de eerste wedstrijd om de eerste prestaties te kunnen beoordelen.

Ten tweede is de receptie na afloop zowel vanuit sociaal als materieel oogpunt interessant. Ik heb het al vaak gezegd men is bestuurskundige of niet. Om elk misverstand weg te nemen het bovengenoemde gevoel van onbehagen heeft geen betrekking op de inhoud van de oratie van In 't Veld.

Eerst wil ik de tekst nog eens (voor de fijne nuances) nalezen alvorens ik mijn oordeel geef. In dit vak wordt dikwijls maar al te snel een (ongefundeerde) mening gegeven. Maar dit terzijde.

De titel van de rede van In 't Veld luidde: "De verguisde staat".

Deze titel bracht mij op de paradox van enerzijds de enorme populariteit van het vak Bestuurskunde en anderzijds een onder veel bestuurskunde-studenten levende afkeer van en vooroordeel ten opzichte van de overheid. De slogan lijkt met een variatie op "Animal Farm" van George Orwell te luiden: "Bedrijfsleven goed, overheid slecht". Een voorbeeld uit de praktijk. Op een zeer goed bezochte (maar kwalitatief matige) B.I.L-lezing van een organisatie-adviseur werd de man de vraag gesteld hoe hij het werken bij de overheid vond, want hij had daar gedurende een enkele maand (!) een stage gelopen. Op basis van deze ruime ervaring kwam hij tot een negatief oordeel. Het was te bureaucratisch. De stelster van de vraag gaf als reactie dat ze het plezierig vond dat haar mening bevestigd werd door iemand met praktijkervaring. Dit is zomaar een van de vele voorbeelden die gegeven kunnen worden. Nu weet ik ook wel dat de Bestuurskunde als een bruikbaar alternatief voor de Bedrijfskunde wordt gezien en ook dat niet alle bestuurskundigen vol vooroordelen zitten. Toch zit ik met een vraag waar ik voorlopig niet uitkom. Stel (en ik gebruik dit woord met opzet) dat er toevallig afgestudeerde bestuurskundigen met ideeën als hierboven geschetst onverhoopt bij de overheid zouden komen te werken, moet deze overheid daar dan zo blij mee zijn?

Michiel Nicolaas van der Hargh

REACTIE

reactie op "kritisch sociologisch onderzoek"

HET COLLEGE THEORETISCHE SOCIOLOGIE.

In 'Bestuurskundige Berichten' van april jl. publiceerden Saskia van Laar en Frans Jorna een kritiek op de colleges Theoretische Sociologie die ondergetekende dit jaar verzorgde. Pas na het verschijnen van het betreffende nummer hebben de auteurs mij hun tekst toegestuurd en gevraagd op hun kritiek te reageren.

Tot in het vorige jaar werden de colleges gegeven door professor L.Laeyendecker, deze heeft de universiteit per 1 jan. 1989 verlaten. Omdat er voor de vanaf dit jaar door mij te geven colleges nog geen syllabus beschikbaar was, is afgesproken dat de tentamenvragen dit jaar uitsluitend uit de te bestuderen literatuur zouden worden geformuleerd. Zo zouden de studenten in ieder geval niet het slachtoffer kunnen worden van de nieuwe situatie. Het leek mij een zaak van fair play dit de studenten ook mee te delen. Dat een meerderheid van de studenten op deze mededeling over de verhouding van de colleges tot het tentamen, strikt pragmatisch heeft gereageerd, kan door de inroosting van het college (inderdaad 'allerbelabberdst') zijn bevorderd.

Mijn streven is geweest de voor het tentamen te bestuderen literatuur (nog gelijk aan die van voorgaande jaren) een bindende achtergrond te geven, door te laten zien dat het sociologisch denken vanaf zijn ontstaan is verbonden met de vraag naar het eigen karakter en de eigen dynamiek van de moderne samenleving. Zo kon ook aansluiting ontstaan met de cursus empirische sociologie. Deze cursus behandelt immers een bijzondere verschijningsvorm van de moderne samenleving, de verzorgingsstaat.

Waar ik niet direkt op door de studenten te bestuderen teksten kon terugvallen en toch mijn hele verhaal kwijt wilde, een verhaal dat bovendien nog in de maak was, heb ik het mijn studenten niet gemakkelijk gemaakt, ik ben mij daarvan bewust. De colleges zouden 'chaotisch' zijn geweest en 'een groot onaangekondigd uitstapje buiten de stof'.

Alle tien door mij gegeven colleges staan op schrift. Alhoewel het de bedoeling is de collegeteksten deze zomer nog bij te werken en aan te vullen, wil ik ze reeds nu, in de vorm waarin ze zijn uitgesproken, beschikbaar stellen aan mijn critici met het verzoek aan te geven - gebruik gerust rood potlood - waar de chaos precies aanwezig is en waar ik buiten de stof ga. Mochten Van Laar en Jorna zich zelf niet competent achten, dan mogen zij de tekst voorleggen aan een deskundige naar eigen keuze.

Het volgend jaar is er een syllabus en zal de collegestof tot de tentamenstof behoren. De literatuur wordt aangepast en er zal ook een leesrooster beschikbaar zijn. De student kan zich dan beter op de colleges voorbereiden.

Van Laar en Jorna stellen ook de verstaanbaarheid van de colleges aan de orde. Mij is, bij navraag, verzekerd dat ik uitstekend te verstaan was, ook achter in de zaal.

Vooralsnog verklaar ik de kritiek van Van Laar en Jorna uit de moeilijkheidsgraad van de colleges en heb er in die zin ook begrip voor. Wanneer volgend jaar een syllabus beschikbaar is, zullen de colleges makkelijker te volgen zijn. En uiteraard zal ik mij blijven inzetten voor zo groot mogelijke duidelijkheid.

Karel Keers
(docent theoretische sociologie).
Leiden, mei 1989.

REDACTIE-REACTIE

Hierbij willen wij graag even een korte reactie geven op de staande brief van drs.Keers. Wij zijn hem dankbaar voor zijn reactie: alleen via overleg immers is het mogelijk in de toekomst een beter programma te bieden. Wij gebruiken deze plaats dan ook om kort in te gaan op zijn uitleg.

Zoals hij schrijft, de omstandigheden waren inderdaad tegen hem: het tijdstip, de afwezigheid van syllabi (waar overigens de faculteit natuurlijk wel op aangekeken kan worden) en de daaruit voortvloeiende loskoppeling van tentamen- en collegestof. Of de propedeuse-student hiervan niet het slachtoffer is geworden is precies de vraag die wij ons gesteld hadden.

Onze bezwaren zijn hiermee echter niet weggenomen. Een propedeusecollege dient verhelderend en verdiepend te zijn; het feit dat er geen syllabus voorhanden was doet hieraan niets af. Er zijn meerdere vakken, zoals Bestuurskunde, die geen syllabus hebben maar toch op de stof ingaan.

In principe accepteren wij het aanbod de collegestof te corrigeren. Drs.Keers interpreteert volgens ons het chaotische echter verkeerd: het zit hem niet zozeer in de stof zelf of de volgorde van de colleges maar eerder in de presentatie van het geheel en dat kan je met een rood potlood moeilijk verbeteren.

Tenslotte de "verklaring" van onze kritiek: wij zouden de stof te moeilijk vinden en daarom aan de bel trekken. Zou het niet eerder zo zijn dat de colleges gewoon te onduidelijk zijn, wat drs.Keers graag interpreteert als "te moeilijk"?!?

Waarschijnlijk worden we het over een verklaring nooit eens, maar dat is niet zo erg zolang we beiden menen dat er het een en ander kan verbeteren. Blijkens zijn reactie is dat het geval en we juichen dat ten zeerste toe.

Frans Jorna
Saskia van Laar

STAGE , C.R.I. EN STATUS

Onlangs bereikte mij het verzoek iets te schrijven voor de BB over mijn stageperiode. Sinds 11 mei 1989 mag ik mij doctorandus in de bestuurskunde noemen. In 1984 begon ik deze studie en aan het eind van het tweede jaar koos ik voor het accent "Interne Organisatie en Beheer" binnen de sociologische variant.

Wanneer je een stageplaats gaat zoeken, moet je een aantal dingen in ogenschouw nemen. Om te beginnen moet je, voordat je met een organisatie gaat praten over een stageplaats, eerst contact opnemen met G. Waalkens. Hij is stagecoördinator en heeft vele contacten.

Ten tweede: ga niet naar Waalkens met de gedachte dat hij wel wat voor je heeft. Je zult zelf een redelijk beeld moeten hebben van de soort organisatie waar je je stage wilt vervullen het soort onderzoek dat je wilt gaan doen. Bovendien moet er tenminste een aanzet tot een probleemstelling zijn.

Ten derde is er een onderscheid te maken tussen een ervarings- en onderzoeksstage. Bij de ervaringsstage ben je op de eerste plaats (tijdelijk) werknemer. Je doet dagelijkse werkzaamheden en daarnaast tracht je in je vrije uurtjes voldoende informatie te verzamelen voor het schrijven van je doctoraalscriptie. Bij de onderzoeksstage staat het onderzoek op de voorgrond. Je verricht je onderzoek in opdracht van je stagebieder, dat tevens de basis is voor je doctoraalscriptie. Zelf heb ik een onderzoeksstage gedaan.

Ten vierde: denk er eens over na stage te lopen bij een instelling waar je na je afstuderen zou willen werken. Hoewel het voor mij geen rol heeft gespeeld, kan het in bepaalde sectoren heel handig zijn.

Tijdens mijn studentassistentenschap kwam ik op het idee voor mijn stage. Er was een onderzoek voor de directeur van de Nederlandse Politie Academie. Hij was indertijd docent voor het accent "Politie en Justitie". Het onderzoek betrof beleidstheorieën bij politieke partijen t.a.v. het politiebeleid tussen 1945-1985.

de C.R.I.

Mijn aandacht werd getrokken door de Centrale Recherche Informatie dienst (CRI) en vooral door de problemen daar. Ik kwam in contact met plaatsvervangend hoofd van de CRI. Via hem ontmoette ik de heer Van Altema, hoofd van de fraudecentrale, die ervaring had met het begeleiden van stagiaires. Van 1 juni tot 6 november heb ik stage gelopen bij de CRI. De CRI is een buitendienst van het Ministerie van Justitie. Doel van deze dienst is het bevorderen van een doelmatige opsporing van criminelen in binnen- en buitenland. Bij de CRI is ook het nationale bureau van Interpol gevestigd.

In een tweetal voorbereidende gesprekken kon ik het met Van Altema eens worden over de probleemstelling en de onderzoeksopzet. Hierbij werd ik bijgestaan door dr. J. Hendriks, die mij vanuit de vakgroep begeleidde.